

394.6 (497.11)

"1902"

У НОРДИ ИНВЕНТАР БР. 1781
1 јануара 1942 год.
Београд.

Држ. б. 37240

МИ
АЛЕКСАНДАР I
по милости Божјој и вољи народној
Краљ Србије

ПРОГЛАШУЈЕМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НА-
РОДНО ПРЕДСТАВНИШТВО УСВОИЛО И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И
ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН

о

ПАНАЋУРИМА И НЕДЕЉНИМ ПАЗАРНИМ ДАНИМА

који гласи:

I. Одређивање панаћура и недељних пазарних
дана.

Члан 1.

Панаћури се могу држати у свима окружним
местима, као и у: Алексинцу, Александровцу (окр.
крушевачки), Аранђеловцу, Ариљу, Бајиној Башти,
Баточини, Белој Паланци, Бољевцу, Брусу, Варва-
рину, Власотинцима, Вел. Грађишту, Голупцу,
Гор. Милановцу, Грабовцу (окр. ваљевски), Гучи,
Доњ. Милановцу, Делиграду, Дервену, Деспо-
товцу, Жабарима (окр. пожаревачки), Жагубици,
Ивањици, Јагодини, Јаребицама (окр. подрински),
Кладову, Књажевцу, Коларима (окр. смедеревски),

1902.

Косерићу, Краљеву, Краљевом Селу, Крупњу, Куршумлији, Кучеву, Лазаревцу, Лесковцу, Лапову, Лозници, Љубовији, Мрчајевцима, Мионици, Обреновцу, Орашју (окр. смедеревски), Паланци, Параћину, Петровцу, Петци (окр. београдски), Пожези, Ражњу, Рачи (окр. крагујевачки), Рашкој, Свилајнцу, Смољинцу, Соко-Бањи, Такову, Тешини, Трстенику, Тресији, Тополи, Текији и Убу.

Недељне пазарне дане одобрава Министар Народне Привреде, и они могу бити само у варошима и варошицама, и то у радним данима.

Члан 2.

Панађури трају до пет дана, а могу се у једном месту држати највише три пута у години. Време кад ће се држати панађур, као и час почетка и свршетка дневног рада на панађурима, одређује Министар Народне Привреде расписом а по саслушању општинских судова оних места, где се панађури држе, и надлежног окружног начелства.

Час почетка и свршетка рада недељног пазарног дана одређује месна општинска власт.

II. Предмет трговања на панађурима и недељним пазарним данима.

Члан 3.

Предмети трговања на панађурима и недељним пазарним данима могу бити:

1., стока и производи сточарски, као и производи пољске привреде (земљораднички, шумарски, воћарски, пчеларски и т. д.);

2., пиће, храна људска и сточна.

Члан 4.

Ко се ухвати да продаје друге предмете на панађуру, сем означених у чл. 3. овог закона, казниће се до 50 динара, и наредиће се да се удали одмах са тим предметима са панађура.

Ко се не буде хтео овоме наређењу повиновати, казниће се у корист државне касе од 50 до 100 динара, и силом власти ће се уклонити са панађуришта. Казну изриче полициски комесар и пресуда је одмах извршна.

Исто тако полициски комесар казниће са 20 динара у корист државне касе и онога, који продаје на панађуришту предмете допуштене, или пре отварања или после затварања панађура.

Члан 5.

Панораме, циркуси, комедије, вртешке (рингешпили), разне вештачке продукције, као год и коцкарске радње, као: бацање новца у сито, бацање предмета на ножеве, транго Франго, и т. подобно са свим се забрањује на панађурима. Ко се ухвати да упражњава ма коју од побројаних или њима сличних радњи, казниће се у корист државне касе са 50 динара, и одмах удалити из места где се држи панађур.

Казну ову изриче полициски комесар и она се одмах извршује. Ако се не би могла од куда наплатити новчана казна, она ће се заменити затвором, рачунећи дан по пет динара.

III. Дужности и права општинских судова.

Члан 6.

Општински суд је дужан обзнати држање, панађура, најмање на 15 дана раније, три пут у службеним новинама, а по могућству и другим листовима.

У овој се обзани има увек назначити : која је најближа железничка, паробродска, телеграфска и поштанска станица, као и све оно што се на олакшање преноса и промета односи.

За неизвршење овог наређења председник општинског суда, или његов заменик, биће казњен са 50 динара у корист државне касе од стране надлежне полициске власти.

Члан 7.

Општина, у којој се панаћур држи, дужна је:

1, оградити место где се панаћур држи;

2, подићи одељења за размештај стоке по врсти и потребне зграде за контумацирање сумњиве и заражене стоке;

3, подићи склоништа за људе и за продају производа;

4, подићи зграду за канцеларију комесар-јата ;

5, подићи кантаре за мерење крупне и ситне стоке и осталих производа.

Планове за зграде и одељења за размештај стоке прописаће Министар Народне Привреде.

Ако општина, у року од две године од дана ступања у живот овога закона, не поступи по овоме наређењу, губи право на држање панаћура, по решењу Министра Народне Привреде, за све време док по овоме законском наређењу потпунце не поступи.

Министар Народне Привреде води надзор о томе, да ли су испуњени прописи овог законског наређења у појединим општинама.

Члан 8.

Државни службеници, који на панаћуру врше званичну службу, не добивају зато никакву дневницу нити попутницу, или ако имају сталан додатак на име попутнице и ако је панаћур у

месту њиховог становаша или среза. Али ће општински суд плаћати дневницу за те службенике државној каси, по закону о трошковима управних власти.

Општинским службеницима, пак, платиће општински суд по три динара на име дневнице.

Одређеним служитељима општинским на панаћуру, као и државним служитељима, који су чиновницима државним приодати, платиће општински суд по два динара дневно.

Ко ће од стране општинске власти, поред председника општине, бити приодат комесару панаћура, или марвеном лекару на панаћуру, на службу, одређује комесар панаћура са председником општине, писменим распоредом у очи дана панаћура.

Члан 9.

Сви трошкови око држања панаћура падају на терет оне општине, у којој се панаћур држи, и предвиђају се општинским буџетом.

Члан 10.

Суд општински наплаћиваће у корист своје касе на панаћуру ове таксе:

1, за сваког продатог коња, говече (во, биво, крава, јунац) од једне године старије — по 1 дин ;

2, за ждребе, теле, јуне до једне године старости — по 0·50 дин. ;

3, за магаре или мазгу — по 0·30 дин. ;

4, за свако продато свињче до 20 кгр. — 0·20 дин., до 100 кгр. — 0·80 дин., а преко 100 кгр. — 1 динар, живо мерено ;

5, за овцу или козу — по 0·10 дин. ;

6, за јагње или јаре — по 0·05 дин. ;

7, за сваки одељак зграде или шатре, било општинских или приватних лица, где се продају производи сточарски или пољопривредни — по 10 динара, за све време панаћура;

8, за свако место, заузето за продају производа пољопривредних — по 0·30 дин., од квадратног метра, за све време панаћура;

9, за свака кола товарна, са којих се продају пољопривредни производи — 0·50. дин., а на којима се продају сточарски производи — по 1 динар;

10, за сваког товарног коња, са кога се продају пољопривредни производи — по 0·20 дин., а сточарски — по 0·40 дин.;

11, за сваку механу (шатру) — од 10-30 дин., за све време панаћура;

12, за крчму пића с кола — по 2 динара од кола.

Ако се на три дана пре панаћура јаве за једно место више лица, то ће суд општински такво место дати кратким путем, јавним надметањем.

Све ове таксе исписане дужан ће бити општински суд држати прилепљене на згради комесаријата, да их сваки може читати.

За све наплаћене таксе издаваће општински суд признанице, које морају бити оштампане по прописном формулару.

Члан 11.

Таксе у предњем члану наплаћује лице, које одређује општински одбор, а контролише га комисар Министра Народне Привреде.

Ако одређено лице за наплату таксе наплати већу таксу но што је овим законом предвиђено, казниће се до две године затвора. Истрагу

по овоме врши, по званичној дужности, месна полициска власт, а осуду изриче надлежни првостепени суд.

Члан 12.

Општина, којој се одобри држање недељног пазарног дана, дужна је:

1, одредити место за трг;

2, подићи одељења за смештај стоке по врстама;

3, подићи зграде за вршење службених послова и контумација сумњиве стоке;

4, подићи кантаре за мерење товарних кола и хране, као и поставити кантаре за мерење крупне и ситне стоке.

Ако општина у року од две године од дана датог јој одобрења за држање пазарног дана, не изврши ово законско наређење, губи право на држање недељног пазарног дана, и не може га поново добити све док не поднесе доказе, да је испунила ово законско наређење.

Члан 13.

Суд општински наплаћиваће у корист своје касе, на тргу недељног пазарног дана ове таксе:

1., за сваког продатог коња, говече (во, биво, крава, биволица, јуница) од једне године старије — по 0·40 дин.;

2., за ждребе, теле и јуне до једне године старости — 0·20 дин.;

3., за магаре или мазгу — по 0·10 дин.;

4., за свако продато свињче од 20 до сто кгр.

— 0·20 дин., а преко 100 кгр. — 0·50 дин.;

5., за свака кола, са којих се крчме пољопривредни производи — по 0·20 дин., а са којих се крчме сточарски производи — по 0·50 дин.;

6., за сваког товарног коња, са ког се крчме пољопривредни производи — 0·10 дин., а сточарски — 0·20 дин.

За све наплаћене таксе издаваће општински суд бесплатно признанице, које морају бити оштампане по прописном формулару.

Други став чл. 11. овог закона важи и овде.

Ову таксу неће наплаћивати општине, које имају варошку трошарину.

IV. Комесар.

Члан 14.

Свакоме панаћуру мора присуствовати комесар, кога одреди Министар Народне Привреде из реда полициских чиновника среза, у ком је место где се панаћур држи, или начелства ако је панаћур у окружној вароши.

Дужности су његове, сем оне одређене у чл. 11. овог закона, да пази, да се све врши по овом закону што је прописано, да даје потребна упутства и обавештења трговцима који то траже, а нарочито да води бригу о реду, личној и имовној безбедности, и да у опште прати целокупан рад на панаћуру, па да о свему томе подноси извештај Министру Народне Привреде.

V. Марвени лекар.

Члан 15.

Окружни државни марвени лекар води надзор о томе, да ли су испуњени сви санитетско-ветеринарски захтеви, предвиђени законом о чувању здравља домаће стоке и законом о заштити домаће стоке од сточних зараза.

Члан 16.

Државни марвени лекар, ако је са седиштем у месту где се држи недељни пазарни дан, водиће надзор у погледу здравља стоке, која се на трг доводи, као и о вршењу осталих санитетско-ветеринарских прописа на тргу, без икакве награде.

Марвени лекар, осим дневнице од 10 динара, за дане, када је на панаћуру, и попутнине припадајуће по закону, када је место панаћура ван атара његовог места становља, нема права наплаћивати никакве друге таксе, ни од општине ни продаваца а ни од купаца стоке за преглед на панаћуру. Ова дневница и попутнина исплатиће се из касе оне општине, у којој се држи панаћур.

VI. Завршне одредбе.

Члан 17.

Досадашње вароши и варошице, које су имале одређене пазарне дане, задржавају исте и даље, али ће у року од месец дана известити о томе Министра Народне Привреде ради знања. И за ова места важе у свему одредбе овога закона.

Министар Народне Привреде прописаће уредбу о недељним пазарним данима.

Члан 18.

Против осуда, изречених по члану 6. овога закона, има места жалби, у року од 6 дана, окружном начелству, које решава у последњем степену.

Члан 19.

Овај закон ступа у живот, пошто га Краљ потпише, на месец дана по обнародовању, и од

тада престаје важити закон о панађурима од 4. фебруара 1865. године.

Препоручујемо Заступнику Нашег Министра Народне Привреде, Нашем Министру Финансија, да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

1. априла 1902. год.
у Београду.

АЛЕКСАНДАР С. Р.

(М. П.)

*Видeo и ставio државни печат,
чувар државног печата,
Министар Правде,*

Драг. Стаменковић С. Р.

*Заступник
Министра Народне Привреде,
Министар Финансија,*

Д-р. М. Ђ. Миловановић С. Р.

